

**Osnabrücker Nyilatkozat
a szakképzésnek a
helyreállítás,
valamint a digitális és zöld
gazdaságra való
méltányos átállás
támogatásában
betöltött szerepéről**

Jóváhagyva 2020. november 30-án

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2021

© Európai Unió, 2021

Az Európai Bizottság dokumentumainak további felhasználására vonatkozó politikát a bizottsági dokumentumok további felhasználásáról szóló, 2011. december 12-i 2011/833/EU bizottsági határozat (HL L 330., 2011.12.14., 39. o.) hajtja végre. Ellenkező értelmű megjegyzés hiányában e dokumentum további felhasználása a Creative Commons Nevezd meg! 4.0 nemzetközi (CC BY 4.0) licenc alapján engedélyezett (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.hu>). Ez azt jelenti, hogy a további felhasználás a forrás megfelelő megnevezésével és az esetleges változtatások feltüntetésével megengedett.

PDF ISBN 978-92-76-43242-5 doi:10.2767/682707 KE-07-21-050-HU-N

OSNABRÜCKI NYILATKOZAT 2020

a szakkézésnek a helyreállítás, valamint a digitális és zöld gazdaságra való méltányos átállás támogatásában betöltött szerepéről

A tagállamok, az uniós tagjelölt országok és az EGT-országok szakkézésért felelős miniszterei, az európai szociális partnerek és az Európai Bizottság 2020. november 30-i ülésen elfogadott nyilatkozata, amelynek keretében megállapodás született a 2021–2025 közötti időszakra szóló, szakkézésre vonatkozó új szakpolitikai intézkedésekről a fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakkézésről szóló tanácsi ajánlásban megállapított jövőkép és stratégiai célkitűzések kiegészítése és megvalósítása céljából.

Mi, a szakkézésért felelős miniszterek újból megerősítjük – az európai szociális partnerekkel és az Európai Bizottsággal 2020. szeptember 16-án és 17-én Osnabrückben folytatott együttes ülésünk keretében meghatározott – elkötelezettségünket aziránt, hogy hozzájárulunk a Covid19-válság utáni helyreállításhoz, valamint a jövőorientált és innovatív oktatási és képzési rendszerek révén az európai oktatási és képzési térség továbbfejlesztéséhez azzal a céllal, hogy ösztönözzük a digitális és zöld átállás támogatását, valamint a foglalkoztathatóság és a versenyképesség javítását, ezáltal pedig a gazdasági növekedést.

Valamennyi célkitűzés és intézkedés végrehajtására a szubszidiaritás elvének kellő tiszteletben tartása mellett és a szakkézés nemzeti körülményeivel összhangban kerül sor.

Hangsúlyozzuk, hogy a szociális partnerekkel való szoros partnerség létfontosságú az Osnabrücker Nyilatkozatban szereplő célkitűzések és teljesítendő feladatok elérésében.

Értékeljük az európai szintű szakképző intézmények szövetségeinek és a szakképzésben részt vevő tanulók szervezeteinek támogatását, amely az Osnabrücker Nyilatkozattal összhangban kiadott állásfoglalásaikban öltött formát.

Elfogadva a koppenhágai folyamatban részt vevő, következő országok szakképzésért felelős miniszterei által:

- az uniós tagállamok (Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, Csehország, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovákia és Szlovénia)
- az uniós tagjelölt országok (Albánia, Észak-macedón Köztársaság, Montenegró, Szerbia, Törökország)
- az EGT-országok (Izland, Liechtenstein, Norvégia)

Elfogadva az európai szociális partnerek által (Európai Szakszervezetek Szövetsége, Európai Vállalkozói Szövetség, Európai Kis- és Középvállalkozások Szövetsége, SGI Europe)

Elfogadva az Európai Bizottság által, és

Támogatva az európai szintű szakképző intézmények szövetségei (VET4EU2), valamint a tanulók képviselői (az OBESSU és a tanulószervezetes tanulók európai hálózata) által, az Osnabrücker Nyilatkozatot támogató állásfoglalások kiadásával

BEVEZETÉS

A Covid19-világjárvány, valamint a digitalizáció és az éghajlatváltozás jelentős hatással van gazdaságainkra, munkahelyeinkre és társadalmainkra. A szakképzéstől jogosan elvárható, hogy hozzájáruljon a – Covid19-válság utáni helyreállításhoz hasonló – váratlan eseményekre való reagálási stratégiákhoz, és képes legyen megbirkózni az olyan kihívásokkal is, mint például a demográfiai változások, a digitális innováció, a fenntartható vagy klímasemleges megközelítések, a STEM-készségekre való növekvő igény, valamint az egyének szolgálati ideje alatti folyamatos átképzés és továbbképzés¹ szükségessége. A szakképzés számára új lendületet jelent a nemrégiben naprakésszé tett európai készségfejlesztési program² és a Bizottság szakképzésről szóló tanácsi ajánlásra irányuló javaslata³, ami egyúttal elősegíti a szociális jogok európai pillérének első alapelvében szereplő minőségi és befogadó oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz való jog jelentőségének hangsúlyozását. A 2002. november 29–30-i Koppenhágai Nyilatkozat elindította a szakképzés területén folytatott, fokozott együttműködésre vonatkozó európai stratégiát, az úgynevezett koppenhágai folyamatot. A mintegy 20 éve tartó koppenhágai folyamat keretén belüli együttműködés számos uniós tagállamban és tagjelölt országban a szakképzés korszerűsítésének katalizátorává vált, emellett pedig támogatja Európa stratégiai céljai és célkitűzései megvalósításának előrehaladását. A Koppenhágai Nyilatkozatban (2002) megállapított és a maastrichti (2004), helsinki (2006), bordeaux-i (2008), bruges-i (2010) közleményekben, valamint a rigai következtetésekben (2015) megerősített együttműködés eredményeire alapozunk. Az Európai Unió Tanácsa által elfogadott koppenhágai folyamat háromoldalú platformot biztosít az európai szakképzési politika erősítéséhez, kiegészítéséhez és megvalósításához. Platformot biztosít továbbá az elkövetkező öt évben a szociális partnerekkel, kamarákkal, szakképző intézményekkel és a szakképzésben részt vevő tanulók szervezeteivel való együttműködés megerősítéséhez. Ezen túlmenően a jövőorientált és innovatív oktatási és képzési rendszerek révén hozzájárul az európai oktatási és képzési térség továbbfejlesztéséhez, támogatva így módon a digitális és zöld gazdaságra való méltányos átállást.

---

¹ A „készségek” fogalmat tágabb értelemben használjuk, amely felöleli a kompetenciákat is.

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_1196

³ Ugyanott.

KIINDULÓPONT

A kiváló és befogadó európai szakképzés sokkal több, mint a magánszemélyeket és szervezeteket érintő fejleményekre és kihívásokra adott válaszreakció; a szakképzés az innováció mozgatórugója és egyúttal a zöld, digitális és fenntartható növekedés alappillére. Fokozza az országok válsággal szembeni ellenálló képességét, színvonalas lehetőségeket biztosít az egész életen át tartó tanulásra, a digitális és zöld kihívásokat pedig olyan hajtóerőkké alakítja, amelyek képesek összeegyeztetni a fenntartható helyreállítást, a környezeti fenntarthatóságot és a növekedés előnyeinek valamennyi polgár és társadalom közötti méltányos megoszlását.

A kiváló és befogadó európai szakképzés éppen olyan nélkülözhetetlen az európai vállalkozások versenyképessége és a jól működő európai munkaerőpiac szempontjából.

A tanulószereződéses gyakorlati képzések és a valós munkahelyi gyakorlatba ágyazott, munkaalapú tanulás javítja a foglalkoztathatósági kilátásokat. A szakképzés a folyamatosan változó munkaerőpiacon releváns tudással, készségekkel és kompetenciákkal vértel a munkaerőt, valamint a befogadást és a kiválóságot szem előtt tartva tovább- illetve átképzési lehetőségeket nyújt. A szakképzés sajátos fókuszával és identitásával kulcsszerepet töl be az oktatás és képzés, a foglalkoztatás és a gazdaságpolitikák kapcsolódásában. A szakképzés fejlesztése kizárólag akkor lehet eredményes, ha a szakpolitikák koherensek, illetve összekapcsolódnak, valamint a folytonosság és az új utak egyensúlya támasztja alá.

Az Osnabrücker Nyilatkozat a fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről szóló tanácsi ajánlásra irányuló javaslat, valamint a naprakésszé tett európai készségfejlesztési program figyelembevételével a 2021–2025 közötti időszakban a következő négy főbb területre összpontosít:

1. Reziliencia és kiválóság színvonalas, befogadó és rugalmas szakképzés révén
2. Az új, egész életen át tartó tanulás kultúrájának létrehozása – a szakmai továbbképzés, valamint a digitalizáció jelentősége
3. Fenntarthatóság – zöld kapcsolódási pont a szakképzésben
4. Az európai oktatási és képzési térség és a nemzetközi szakképzés

A nyilatkozat olyan alapelvekre épül, amelyek felölelik többek között a szociális párbeszéd kellő figyelembevételét, valamint az érdekelt felek széles körével való szoros együttműködés szükségességét; ilyen érdekelt felek lehetnek többek között a következők: a szociális partnerek, vállalkozások, munkáltatói érdekképviseleti szervezetek, kamarák, ágazati szervezetek, szakképző intézmények, tanulói

szervezetek, nemzeti, regionális és helyi közigazgatások, foglalkoztatási szolgálatok és szociális gazdasági szervezetek. A tanulás helyszínét biztosító vállalatok kulcsfontosságú szerepet töltenek be a korszerű és kiváló szakképzésben. Hangsúlyozzuk a vállalatokkal megosztott felelősséget, amely elengedhetetlen a szükséges készségek biztosításának előmozdításához. Az elegendő beruházás szükségessége és valamennyi érdekelt fél részvétele is nélkülözhetetlen a nyilatkozat célkitűzéseinek megvalósításához, különösen a világjárvány árnyékában. A színvonalas és befogadó szakképzésnek egyenlő képzési lehetőségeket kell biztosítania a polgárok számára, személyes és gazdasági háttérüktől, illetve lakóhelyüktől függetlenül.

Az alapelvek magukban foglalják ezen túlmenően a következőket: a magas színvonalú tanulószereződéses gyakorlati képzések és a munkaalapú tanulás fenntartásának, illetve az eredmények megszilárdításának fontossága, valamint a szakmai alap- és továbbképzés megfelelőbb integrációjának szükségessége az átképzés és továbbképzés biztosítása céljából, beleértve a szakmai alapképzés és a szakmai továbbképzés közötti átjárhatóságot. Ügyünk középpontjában a polgárok, a tanulók és családjaik állnak; biztosítani kell, hogy minden tanuló jogosult legyen a színvonalas, befogadó és felelős szakképzéshez, illetve annak előnyeire való hozzáférésre.

A jelenlegi, rendkívül bizonytalan körülmények közepette az emberek készségeibe és kompetenciáiba történő beruházás a lehető legjobb lehetőség arra, hogy növeljük az európai polgárok magabiztosságát; ez pedig kéz a kézben jár a munkaerőpiacok hatékonyságának javításával.

1. célkitűzés: Reziliencia és kiválóság színvonalas, befogadó és rugalmas szakképzés révén

Az új technológiák, az új üzleti modellek, a digitalizáció, a mesterséges intelligencia, a demográfiai változások, az éghajlatváltozás és a Covid19 által okozott gazdasági válság megfelelően irányított szakképzési rendszerek rugalmas válaszait igényli. A rugalmas és reziliens szakképzés képes alkalmazkodni az anomáliákhoz, lehetőséggé alakítani a fenyegetéseket, ily módon pedig lehetővé teszi gazdaságaink és társadalmaink innovációját, valamint termelékenységének és ellenálló képességének fokozását helyi, regionális, nemzeti és európai szinten egyaránt. A szakképzés fontos szerepet játszik annak támogatásában, hogy a polgárok képesek legyenek megbirkózni a változásokkal, sőt maguk alakíthassák azokat. A szakképzés innovációi szorosan összefüggenek az új készségekkel, tantervekkel, oktatási módszertanokkal és előrejelző eszközökkel kapcsolatban felmerülő problémákkal.

Elszánt célunk tehát, hogy kiaknázzuk a digitális tanulás és a mesterséges intelligencia nyújtotta lehetőségeket a tanulók ismereteik, készségeik és kompetenciáik fejlesztésében történő támogatása céljából. A munkaerőpiacra és

a készségekkel kapcsolatos információgyűjtés⁴, valamint a kutatások célja, hogy tájékoztassák a szakképzés területét érintő döntéshozókat, és támogassák a szakképző intézményeket és szakértőket abban, hogy szakképzési ajánlataikat a változó munkaerőpiaci és szociális igényeknek megfelelően dolgozzák ki, illetve azokhoz igazítsák. A tanulóknak több útmutatásra és személyre szabott támogatásra van szükségük tanulmányaik és karrierjük alakításához. A Covid19-világjárvány ráadásul rámutatott arra, hogy a digitális tanulás kiegészítő és jelentős szerepet tölthet be a tanulás támogatásában. Az új feltételek megteremtik annak lehetőségét, hogy a felülről építkező irányítási megközelítések mellett a különféle horizontális együttműködési hálózatok szerepe is nőhessen, ideértve a kölcsönös támogatás és tudásalkotás gyakorlati közösségeinek létrehozását, különösen a veszélyhelyzeti megoldások tekintetében.

Jelenleg megfigyelhető, hogy növekednek a készségek és képesítések eltérő kombinációi iránti munkaerőpiaci igények, továbbá strukturális változások tapasztalhatók a szakképzés területén. Mindkét fejlemény szükségessé teszi, hogy a szakképzés korszerű és befogadó legyen. Mivel az egyéneknek rendszeres időközönként átképzéseket és továbbképzéseket kell elvégezniük ahhoz, hogy a gyorsan változó digitalizációval⁵ lépést tarthassanak, a szakképzési kiválóság valamennyi képesítési szinten – a magasabb EKRR-szinteket is beleértve – egyre jelentősebb szerepet tölt be a foglalkoztathatóság fenntartásában. A kiváló szakképzés felkészíti a tanulókat a munka világára napjainkban és a jövőre nézve is, lehetővé téve a munkahelyteremtést a hatékony és minőségi munkaerőpiacokon. A kiváló szakképzés hozzájárul a demokratikus polgárság és az európai értékek megerősítéséhez. E célok eléréséhez a szakképző intézmények kapacitásainak fokozására és az érdekelt felek aktívabb részvételére van szükség. A vállalkozói ismeretek oktatását is magában foglaló, színvonalas szakképzés lehetővé teszi a tanulók számára, hogy új vállalkozásokat hozzanak létre.

A szakképző intézmények szerepe és hatásköre is változik. A felsőoktatás és a szakképzés közötti határvonalak elmosódnak; a felmerülő akadályokat továbbra is le kell küzdeni, miközben a szakpolitikák az oktatás és a képzési rendszerek közötti átjárhatóság növelésére törekednek. A kiváló szakképzés értéket képvisel

---

⁴ A készségekkel kapcsolatos információgyűjtés a készségtrendek feltérképezését és előrejelzését szolgáló bizonyítékok szakértők által irányított kiválasztási, kombinálási és bemutatási folyamatának eredménye, amely folyamat alapját a készségigényekkel kapcsolatos előrejelzések, a végzettek pályakövetése, a készségfelmérések, a nagy adathalmazok elemzése és egyéb módszerek képezik.

⁵ Figyelembe véve az európai szociális partnerek digitalizációra vonatkozó keretmegállapodását (2020).

társadalminkban, elismeréssel társul, a felsőoktatáshoz átjárhatóságot, a munkaerőpiacokhoz pedig zökkenőmentes hozzáférést biztosít.

Támogatjuk ennél fogva a szakképzési kiválóságra irányuló kezdeményezést Európában, és hangsúlyozzuk az EKKR 5–8. szintű szakképzési programok és egyúttal a felsőoktatás jelentőségét annak lehetővé tételében, hogy a szakképzésben végzettek rugalmas, befogadó és értékes úton juthassanak a jelenlegi és jövőbeni társadalmi-gazdasági igényeknek megfelelő, színvonalas munka- és karrierlehetőségekhez. Kulcsfontosságúnak tartjuk a célirányos, minőségi szakképzési beruházásokat, valamint a szociális partnerekkel folytatott, illetve a szociális partnerek és az érdekelt felek – köztük a tanulók – közötti fokozott együttműködést.

Rövid távon teljesítendő feladatok 2021–2025 között

Uniós szintű támogatás

Az innovatív szakpolitikai reformokkal és a szakképzési kiválósággal kapcsolatos legjobb gyakorlatok megosztásának és kölcsönös tanulási tevékenységeknek az előmozdítása a fenntarthatósági és digitalizációs kihívások kezelése mellett, valamint a szakmai alapképzési és továbbképzési képesítési lehetőségek vonzó karrierlehetőségként történő összekapcsolásának ösztönzése

A szakképzési kiválósági központok fejlesztése és erősítése, hogy azok olyan innovatív inkubátorként és készség ökoszisztémaként működhessenek, amelyek tanulási, képzési és kutatási tevékenységeknek, szakképzésnek, felsőoktatásnak, valamint különféle ágazatokat vagy társadalmi gazdasági kihívásokat érintő kutatásoknak adnak teret, beleértve a vállalkozásoknak nyújtott támogatásokat és az érdekelt felek számára rendelkezésre álló digitális és innovatív szakképzési forrásokat

Nemzeti szintű intézkedések

Nyugdíjba vonult vagy szabadságon lévő, önkéntes szakértőkből és vezetőkből álló hálózat létrehozása lehetőségének vizsgálata a kollégák támogatása céljából a szakképzés, valamint a tanulószerveződéses gyakorlati képzések területén az EAFA keretében

A digitális infrastruktúra – többek között a mesterséges intelligencia, az AR/VR technológiák – tanulási és oktatási célú fejlesztésének támogatása a szakképzésben, valamint a társadalmi befogadás biztosítása céljából különösen a távoli és vidéki területeken megfelelő infrastruktúrával alátámasztott, jól működő intézményi tanulási és oktatási rendelkezések kidolgozása

A munkalapú tanulás és a tanulószerveződéses gyakorlati képzések megerősítése a tanulószerveződéses gyakorlati képzés európai

keretrendszerének⁶ végrehajtása és az igény szerinti támogatási szolgáltatások, valamint a szakpolitikai tanulási kezdeményezések kiaknázása révén. A színvonalas és inkluzív tanulószertződéses gyakorlati képzések alkalmazásának erősítése a kiszolgáltatott csoportok iskola/képzés és munka közötti átmenetének támogatására és a polgárok képesítési szintjeinek javítására

A szakképzési kiválóság (SzKK) támogatása, valamint a szakképzési és felsőoktatási pályák közötti átjárhatóság javítása, beleértve a munkaalapú tanulást és a szakképzés, felsőoktatás és kutatási központok közötti együttműködés fokozását, ily módon színvonalas és eredményes, EKRR 5. és annál magasabb szintű szakképzési és tanulószertződéses gyakorlati képzési programokat létrehozva

A készségek előrejelzését és a végzetek pályakövetését is magában foglaló, nemzeti és regionális készséginformáció gyűjtési rendszerek kidolgozása; annak lehetővé tétele, hogy a szociális partnerek, döntéshozók, érdekelt felek és szolgáltatók időszerű és hatékony módon igazíthassák ki és tehessék naprakésszé a szakképzési programokat, tanterveket és iránymutatásokat

2. célkitűzés: Az új, egész életen át tartó tanulás kultúrájának létrehozása – a szakmai továbbképzés, valamint a digitalizáció jelentősége

Mivel a digitális és zöld átállásnak köszönhetően a munkaköri és képesítési profilok folyamatosan változnak és új szakmák jelennek meg, az egyéneknek támogatásra van szükségük az állandó jellegű átképzés és készségfrissítés miatt. Kialakultak az európai és nemzeti képesítési keretrendszerek, amelyek a képesítések átláthatóságát és minőségét támogató képesítési rendszerek nélkülözhetetlen részévé váltak. A szakképzést vonzó és magas színvonalú munka- és életviteli lehetőségként kell előmozdítani. A következő tényezők járulhatnak hozzá ahhoz, hogy a szakképzés valóban vonzó alternatívává váljon: kiigazíthatóság, rugalmasság, magas színvonal, befogadóképesség és a képzési lehetőségek közötti átjárhatóság.

Az egész életen át tartó tanulás azt jelenti, hogy az egyén számára az oktatási és képzési rendszereken keresztül navigáció révén széles körű készségek és kompetenciák elsajátítására nyílik lehetőség, korszerű technológiák és tanulási

---

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32018H0502%2801%29>

eszközök használatával az oktatási és képzési intézmények határain átívelően. A szakmai továbbképzésben ennél fogva olyan rendszerszintű megközelítést kell alkalmazni, amely képes reagálni a teljes szolgálati idő során felmerülő technológiai váltásokra. Az új, egész életen át tartó tanulás kultúrájának továbbfejlesztése, valamint a színvonalas, hozzáférhető és inkluzív, releváns és fenntartható egész életen át tartó tanulási rendszerek biztosítása valamennyi érdekelt fél – a nemzeti és regionális hatóságok, szociális partnerek, szakképző intézmények és a szakképzésben részt vevő tanulók – közös felelőssége.

Javítani kell a szakmai alapképzési és a szakmai továbbképzési lehetőségek összekapcsolódásán és kompatibilitásán, a kínált lehetőségek alapját pedig az európai, nemzeti és/vagy regionális készséginformáció-gyűjtésnek kell képeznie. Az új, egész életen át tartó tanulás kultúrája azt feltételezi, hogy az egyének egész életükön keresztül részesülhetnek a pályaaorientáció előnyeiből, színvonalas és befogadó szakképzési programokban vehetnek részt, és olyan kulcsfontosságú kompetenciákat sajátíthatnak el, amelyek segítségével oktatási, képzési és foglalkoztatási életszakaszaikat – valamennyi érdekelt fél támogatásával és fokozott felelősségvállalásával – aktívan irányíthatják. Olyan gyakorlatorientált szakképzési szakpolitikákra és keretrendszerekre épül, amelyek mozgatórugói a társadalmi és szakmai igények. Az új, egész életen át tartó tanulás kultúrája továbbá azt is jelenti, hogy a munkaalapú tanulás és a munkahelyen történő tanulás kiemelt szerepet kap a szakmai továbbképzési stratégiákban. A vállalatoknak és a tanulóknak – életkortól függetlenül – tisztában kell lenniük igényeikkel, és a tanulást elősegítő munkakörülményeket kell kialakítaniuk ahhoz, hogy a bennük rejlő potenciált teljes mértékben kiaknázhassák. A hatékony pályaaorientáció, valamint a minőségi oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés – például képzési jogosultságok, képzési számlák, kétoldalú alapok és egyéb ösztönzők révén történő – biztosítása rendkívül fontos mindenki, de különösen a kiszolgáltatott tanulók számára.

Az egész életen át tartó tanulás kultúrájának kulcsfontosságú szereplői a magas színvonalú és inkluzív kezdeti, ezt követően pedig folyamatos szakmai fejlődés előnyeiben részesülő, elhivatott tanárok, pályaválasztási tanácsadók, oktatók és mentorok, akik egyben multiplikátor- és mediátorszerepet is betöltenek. E fejlemény megvalósulásával a tanári kar és az oktatószemélyzet számtalan módon vonódhat be aktívan a változáskezelésbe. A digitális oktatás és képzés megköveteli, hogy a szakképzésben részt vevő személyzet az összekapcsolt világban alkalmazható, új módszertani és didaktikai megközelítéseket dolgozzon ki. A tanári és oktatói hivatás⁷ vonzerejét tehát növelni kell, például – adott esetben – az üzleti szakembereknek a szakképző intézményeken belüli tanári és

---

⁷ A jövő európai tanáiról és oktatóiról szóló tanácsi következtetésekkel összhangban (2020/C 193/04).

oktatói foglalkozásokhoz – a nemzeti jogszabályokkal és a pedagógusi szakma megkezdésére vonatkozó feltételekkel összhangban – való hozzáféréseinek támogatása révén.

Rövid távon teljesítendő feladatok 2021–2025 között

Unió szintű támogatás

A zöld és digitális átállás keretében történő átképzés és továbbképzés tekintetében releváns stratégiákat és intézkedéseket magában foglaló jegyzék kidolgozása, amelynek alapját olyan uniós szintű felmérések képezik, mint például a szakmai továbbképzési felmérés, az európai vállalatokról szóló felmérés, valamint a Bizottság és a Cedefop által nyújtott egyéb adatok

A készségigények uniós szintű stratégiai előrejelzésének továbbfejlesztése, különösen a Cedefopnak az Európai Bizottsággal, a nemzeti kormányokkal és a szociális partnerekkel való konzultáció melletti készséginformáció gyűjtési tevékenysége révén

A partnerségeket, ösztönzőket és intézkedési kötelezettségvállalásokat mozgósító készségfejlesztési paktum elindítása és támogatása a munkaerő tovább- és átképzésével összhangban, valamint a tagállamokkal és vállalatokkal egyetértésben

A felnőtt tanulókat célzó szakmai alapképzés és továbbképzés pénzügyi és nem pénzügyi ösztönzőinek, a szakmai továbbképzésekre vonatkozó, állami finanszírozású támogatási programoknak és az egyéni tanulás előmozdítását célzó, egyéb adott esetben kollektív szerződéshez kötött pénzügyi ösztönzőknek a vizsgálata a különféle szakpolitikai területek, például foglalkoztatás, társadalmi integrációs és oktatáspolitikák közötti szinergiák, valamint a nemzeti és regionális sajátosságok figyelembevételével

Az európai statisztikák javítása a nemzeti statisztikai hivatalokkal együttműködésben, többek között a felnőttoktatásra fordított állami és magánberuházásokra vonatkozó statisztikákkal kapcsolatos tevékenységek

A tanulási és munkavállalási célú mobilitás elősegítése Európában, a készségekkel kapcsolatos átlátható és megbízható információkhoz és munkaerőpiaci trendekhez való hozzáférés biztosítása, a tanulás és életpálya menedzsment digitális platformjai európai szintű összekapcsolásának támogatása, a digitális diplomák és oklevelek (Europass digitális tanúsítvány) oktatási és képzési intézmények általi kibocsátásának lehetővé tétele, elősegítve ezáltal a képesítések átláthatóságát és elismerését Európa szerte az új Europass platformon keresztül

Nemzeti szintű intézkedések

A színvonalas és befogadó egész életen át tartó tanulást célzó, készségekre irányuló nemzeti stratégiák kidolgozása valamennyi érintett nemzeti, regionális, ágazati érdekelt féllel és szociális partnerrel együttműködésben. Az oktatás és a képzés biztosításán kívül a készségekre irányuló nemzeti stratégiákban szerepelhet tanácsadás, a munkáltatók jobb készségkínálatára vonatkozó ösztönzők, a munkavállalók fokozott szerepvállalása, az előzetes tanulmányok érvényesítése, valamint célzott állami megközelítések az inaktív és munkanélküli személyek, a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülők vagy a munkanélküliség veszélyének kitett személyek elérésére.

A szakmai továbbképzés előnyeiről szóló, célzott tájékoztatási intézkedések kidolgozása, valamint a nemzeti és regionális szintű szakmai alapképzési és továbbképzési kínálattal kapcsolatos információkhoz való felhasználóbarát hozzáférés biztosítása az egyenlő, tisztességes és sokszínű társadalom tükrében a nemi és egyéb sztereotípiákat is figyelembe véve.

Az érintett érdekelt felekkel való együttműködés a szakmai továbbképzési lehetőségekhez való hozzáférést és a továbbképzési tanúsítványok és oklevelek odaítélését támogató digitális tanulási megoldások fejlesztése céljából, megnyitva ezáltal a teljes képesítés megszerzésének lehetőségét a munkahelyen történő továbbképzés és a tanulást elősegítő munkakörülmények figyelmen kívül hagyása nélkül.

A nemzeti szakképzési platformok vagy adatbázisok Europass platformmal való összekapcsolásának támogatása adott esetben az Europass határozattal és az EKKR határozattal összhangban.

A szakképzésben részt vevő tanárok, oktatók, pályaválasztási tanácsadók, felnőttoktatók és mentorok támogatása a digitális technológiák elsajátításához és használatához szükséges megfelelő készségek és eszközök biztosításával; különösen az iskolai és a munkahelyi keretek közötti szakmai alap és továbbképzést, valamint a távoktatást érintő rendszerszintű megközelítések és lehetőségek révén, lehetővé téve számukra a szakmai fejlődést.

3. célkitűzés: Fenntarthatóság – zöld kapcsolódási pont a szakképzésben

A környezettel szembeni felelős magatartás az európai társadalmakat és gazdaságokat egyaránt befolyásolja. A fenntarthatóság egy olyan transzverzális aggály, amely számos területet érint: a munkaerőpiaci igényeket, az oktatást, a készségeket, a foglalkozásokat, valamint a munkahelyek és munkavállalók földrajzi megoszlását. A vállalatok, a magánszektorbeli szervezetek és a társadalmi kezdeményezések a fenntarthatóság legfőbb mozgatórugói a

gazdaságon és a társadalmon belül. A szakmai alap- és továbbképzésnek arra kell törekednie, hogy a fenntarthatóságot célzó készségeket beágyazza szabályozási és gyakorlati rendszerébe. A digitalizáció és a fenntarthatóság közötti kapcsolat pedig e célkitűzés központi elemévé kell, hogy váljon. A technológiai fejlődés az ágazatok – többek között az oktatás és a képzés – növekedésének hajtóereje; a nyílt forrású és digitális tanulási környezet fejlesztése révén az oktatás közelebb kerülhet a fenntartható fejlődéshez az oktatási kereteken belül és kívül – az iskolákban, a vállalatoknál vagy akár otthon – egyaránt.

Rövid távon teljesítendő feladatok 2021 – 2025 között

Uniós szintű támogatás

A szakképző intézmények közötti együttműködést és tudásmegosztást támogató kezdeményezéseknek az Erasmus+ programhoz hasonló európai programok alkalmazása révén történő előmozdítása a következő területeken: tanulási módszerek, tantervek, iránymutatások, munkaalapú tanulás, valamint a zöld készségekre irányuló oktatási és képzési kínálat minőségbiztosítása

A szakképzésben részt vevő tanárok és oktatók gyakorlatai megosztásának előmozdítása, különös tekintettel a zöld gazdaság szempontjából releváns trendekre és készségigényekre a társaktól való tanulás/szakértői értékelés lehetővé tétele és a legjobb gyakorlatok megosztása érdekében

A zöld technológiákhoz és foglalkozásokhoz kapcsolódó, színvonalas és eredményes tanulószervezéses gyakorlati képzések iránti kötelezettségvállalásokra és partnerségekre való felhívás a tanulószervezéses gyakorlati képzés megújult európai szövetségének keretében a klímasemleges Európára való átmenet jövőbeni frontvonalában álló gazdasági ágazatokra összpontosítva

A szakképzéssel kapcsolatos uniós szakpolitikai együttműködés klímasemlegességét biztosító lehetőségek feltárása, például a videokonferenciák, webináriumok és virtuális konferenciák szélesebb körű használata valamennyi szakképzésben érdekelt féllel és szociális partnerrel

Nemzeti szintű intézkedések

A környezetvédelmi szempontokat figyelembe vevő szakképzési programokra vonatkozó ösztönzők létrehozása, ideértve a zöld technológiákkal és innovációkkal, az energiahatékonysággal, a körforgásos gazdasággal, a környezettudatossággal, a tanulási és oktatási anyagok fenntartható használatával, valamint az éghajlatváltozás hatásait csökkentő digitalizációval kapcsolatos oktatást és képzést

A zöld átállás tekintetében a munkaerőpiac számára fontos készségek szociális partnerekkel együttműködésben történő meghatározása, ezek integrálása a tantervbe és a szakképzésbe, beleértve valamennyi ágazat és foglalkozás alapkészségeit és az ágazatspecifikus készségeket is. Olyan lehetőségek meghatározása és támogatása, amelyek lehetővé teszik a nevelőtestületek és az oktatószemélyzet, a szakképző intézmények irányítócsoportjai, valamint a vállalatok oktatói és mentorai számára, hogy multiplikátor és mediátorszerepet töltsenek be a képzési programok biztosításában és irányításában tapasztalható növekvő digitalizáció és fenntarthatóság tükrében.

4. célkitűzés: Az európai oktatási és képzési térség és a szakképzés nemzetközi dimenziója

A piacok globalizációja és a demográfiai trendek a tagállamokon belüli – nemzeti, regionális és ágazati szintű – szakképzési rendszerek korszerűsítését és kiigazítását követelik meg. A globális fejlődés egyúttal nagyszerű lehetőségeket nyújt Európának, hogy az oktatás és képzés színterévé váljon. E célkitűzés egyúttal egybecseng a Koppenhágai Nyilatkozatban szereplő ambiciózus szándékkal, amely szerint az európai oktatásnak világszerte alkalmazott minőségi referenciává kell válnia. E tekintetben az európai és nemzeti képesítési keretrendszerek és az Europass már előkészítették az utat.

A szakképzéssel összefüggő mobilitás jelentős mértékben nőtt az elmúlt két évtizedben: 1,5 milliónál is több szakképzésben részt vevő tanuló és személyzet részesült az Erasmus+ mobilitás előnyeiben. A Covid19-világjárvány nyomán különösen a virtuális és hibrid mobilitás nyert új lendületet. A közös szakképzési programokat és képesítéseket eredményező együttműködési projektek is fellendültek. A migráció mindenki számára kihívást jelent. A képesítések és kompetenciák átláthatósága és összehasonlíthatósága támogatja az illetékes szerveket, oktatási és képzési szolgáltatókat, munkáltatókat és magánszemélyeket abban, hogy tájékozott döntéseket hozzanak. Teljes mértékben ki kell aknáznunk az uniós kezdeményezéseket és programokat (EKKR, Europass, Erasmus+ stb.) e tekintetben.

Ezek a kezdeményezések és programok támogatják a képesítések átláthatóságát, és rugalmas, befogadó lehetőségeket nyújtanak valamennyi tanuló számára, ösztönözve őket arra, hogy horizontális váltás keretében képzési helyszíneiket egyik országból egy másikba helyezték át, megszerelve közben teljes képesítésüket, vagy elvégezve bármely szakmai alapképzési vagy továbbképzési tanulmányi programot. A demográfiai változások dacára ez segítheti a szakképzett

munkavállalók és szakemberek határokon átnyúló mobilitását, javítva ezáltal a kereslet és kínálat egyensúlyát a munkaerőpiacon.

Mindent egybevetve az európai szakképzési rendszereket a közös európai oktatási és képzési térség szerves részeként kell előmozdítanunk, amely a szakképzésben részt vevő tanulók számára világszerte alkalmazott minőségi referencia. Ez magában foglalja egyúttal azt a fejleményt is, hogy az Europass-alapú elvek és szabványok a világ más régióiból származó kereskedelmi adatfeldolgozó platformok és termékek vonzó és biztonságos alternatívájaként kerülnek a köztudatba. Az ETF és a Cedefop által támogatott uniós szakképzési politika elérheti akár a szomszédságpolitikai partnerországokon és a világ más régióin belüli oktatást és képzést is.

Rövid távon teljesítendő feladatok 2021–2025 között

Uniós szintű támogatás

A szakképzéssel összefüggő mobilitás – többek között a hosszú távú mobilitás megerősítése, közös minőségi kritériumok, valamint a szakképzési tanulási eredmények elismerésének előmozdítása mentén – A szakképzésben érdekelt felek, tanárok és oktatók, valamint a szociális partnerek képviselői közötti, strukturális transznacionális kapcsolatépítés lehetőségének vizsgálata; az olyan európai eszközök által nyújtott lehetőségek kiaknázása, mint az EPALE, eTwinning és az Europass. Az Europass továbbfejlesztése szoros együttműködésben a tagállamokkal és az európai szociális partnerekkel, figyelembe véve a nemzeti és regionális szakképzési rendszerek sajátosságait; annak biztosítása, hogy a szakképzésben részt vevő tanulók bárhol, bármikor – akár mobil eszközeik segítségével – többnyelvű tájékoztatásban részesüljenek a tanulási célú mobilitással, az európai szakképzési programokkal és az állásajánlatok képesítési követelményeivel kapcsolatban, támogatva ezáltal az európai oktatási és képzési térséget.

A nemzeti csapatok EuroSkills versenyre való felkészülésének és a versenyen való részvételének támogatása a szakképzés vonzerejének fokozása és arculatának javítása, az európai szakképzési kiválóság előmozdítása és a globális WorldSkills versenyek bajnoki címének elérése érdekében.

Együttműködés nemzetközi szervezetekkel, különösen az OECD vel, az ILO val, az UNESCO val, az Európa Tanáccsal, a Világbankkal és egyéb világszintű szakképzési hálózatokkal, fókuszban egy közös világszintű szakképzési programmal (közös szakképzési világkonferenciák, előmozdítva a regionális szakképzési innovációkkal és közös érdekű eszközökkel kapcsolatos legjobb gyakorlatok megosztását).

Nemzeti szintű intézkedések

A szakképzésben részt vevő és felnőtt tanulók – többek között a tanulószervezők – mobilitásának támogatása és előmozdítása, például támogatási struktúrák kidolgozása és a fogadó országok által nyújtott lehetőségekkel kapcsolatos tájékoztatás révén

A szakképzésben részt vevő tanulók, tanárok és oktatók mobilitási arányának növelése, a tanulási eredmények minőségének és elismerésének, valamint a megfelelő támogatási struktúrák biztosítására vonatkozó intézkedések erősítése mellett. A szakképzésben részt vevő tanulók hosszabb ideig tartó külföldi mobilitásának elősegítése és annak biztosítása, hogy a tanulószervezők szakmai gyakorlatok a tanulószervezők gyakorlati képzés európai keretrendszerével összhangban, a nemzeti szabályozások és kollektív szerződések, többek között az egészségügyi és biztonsági előírások figyelembevételével valósulnak meg

Szakképzési nemzetköziesítési stratégiák kidolgozása partnerségek mozgósításával és konkrét, célzott intézkedések iránti kötelezettségvállalással valamennyi érintett érdekelt féllel együttműködésben, a nemzeti és regionális rendelkezéseknek megfelelően

Az interkulturális tudás, készségek és kompetenciák előmozdítása a szakképzésekre vonatkozó képesítési és tantervi követelmények részeként a Kulcskompetenciák Referenciakeretével összhangban

Más uniós országokkal való együttműködés a nemzeti csapatok olyan nemzetközi versenyekre való felkészítésében, mint a WorldSkills és az EuroSkills

A közösen elfogadott intézkedések eredményes végrehajtásának érdekében arra kérjük a Cedefopot és az ETF-et, hogy kövessék nyomon az Osnabrücker Nyilatkozatot, és évente tegyenek jelentést a Szakképzési Tanácsadó Bizottság és a szakképzésért felelős főigazgatók felé.

Az Európai Unió
Kiadóhivatala

eu2020.de
bmbf.de